Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI Lấy báo tại bản-quán hoặc tại các cửa hàng có lĩnh báo bán lẻ	Người đem đến nhà	Gởi sở Giấy thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. Các làng và Các công-sở	6$00 »	6$90 8.00	6$30 8.00	6$30 8.00	6$60 9.00	12$00 »
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

N° 954

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large

4e page: *Une seule insertion* . . . . 0,30 le c/m
Par contrat annuel Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Gởi thư bằng vô-tuyến-điện

Phàm muốn mau sự tiến-bộ cho công-nghệ thương-nghiệp trong một nước, thứ nhất là phải chú trọng về sự giao-thông. Giao thông càng tiện-tiệp thì công-nghệ thương-nghiệp tiến-bộ càng được mau. Mà cái trình-độ công thương tiến lên được chừng nào thì cái cơ quan giao thông càng cần phải chỉnh-bị cho được hoàn thiện thêm lên chừng ấy.

Tại bên nước Đại-pháp, chẳng nói thì ai cũng biết là công-nghệ thương nghiệp tiến-bộ thật là mau chóng, mà cái cơ tiến-bộ còn chưa biết đến thế nào là cùng; trong đó có nhiều nguyên-nhân, mà giao-thông tiện-tiệp tức là một cái nguyên-nhân rất lớn, không những xe-hỏa, tàu thủy, bưu-tín, điện báo, điện-thoại là những cái dụng cụ giao-thông tự người ta đã coi làm cũ-kỹ, mà đối với mình thật còn phải chịu là phép tiên thuật quỉ phù-hộ cho công-nghệ thương nghiệp tinh diệu không biết là chừng nào, mà từ khi có thư vô tuyến-điện phát minh đến giờ, chính sở vô-tuyến điện ở thành Bordeaux bên Pháp đã làm hoàn công năm 1920; thông tin đi được khắp thế-giới, cứ trong trong 24 giờ thì chuyền đi được những 15 000 tiếng: sự thông tin của các nhà công thương bây giờ, đường xe hỏa tàu thủy đã muốn không thèm dùng mấy nữa rồi, mà đường điện-báo bể cũng ít phải dùng mấy nữa, các sở bưu-điện đã nhận cho gửi thư bằng vô-tuyến-điện rồi. Ôi! đến gửi thư được bằng vô-tuyến điện thì sự thông tin của các nhà công thương thật không còn cách gì tiện tiệp hơn nữa. Xưa nay sự thông tin của các nhà công-thương chỉ có hai cách: một là gửi thư đi đường tàu thủy, hai là gửi điện-tuyến; gửi thư đi đường tàu thủy thì rất chậm trễ, mà gửi điện tuyến thì rất đắt tiền, cả hai cách đều chưa được thập phần tiện lợi cho các nhà công thương cả, vì công việc cần phải mau chóng mà chi phí lại cần phải tinh giảm, đó chẳng là cái yếu-quyết doanh nghiệp dư? Cách gửi thư bằng vô tuyến-điện thì không phải đắt tiền như gửi điện-tuyến mà cũng khỏi phải chậm trễ như gửi đường tàu. Coi một bức thư 20 tiếng gửi từ Sài-gòn đi Paris chỉ trong 48 giờ thì nhận được, giá là 52f05 mà nếu gửi thư thường thì phải mất những 27 ngày, gửi điện-tuyến thì phải tốn những 136f80, thật là công việc được mau chóng mà chi phí lại được tinh giảm hơn trước nhiều lắm.

Một cái dụng-cụ giao-thông rất thần diệu như thế, mà nay nhờ có người Đại pháp đem cái sự nghiệp văn-minh gây dựng ở xứ này, người mình cũng đã được lợi dụng rồi đấy. Như trên kia đã nói, vì giao-thông tiện-tiệp mà công-nghệ thương-nghiệp của người Đại-pháp càng ngày càng phát đạt hơn lên. Vậy ta không thể đứng được mà không tự hỏi ta rằng: Công nghệ thương-nghiệp của ta, từ nay trở đi, liệu có thể nhờ về những cái lợi-khí giao-thông ấy mà nối gót theo chân cùng người Đại-pháp được không?

Trước khi trả lời câu hỏi đó thì ta phải biết rằng những cơ-quan giao-thông vốn là cái trợ-lực cho công-nghệ thương-nghiệp trong nước mau tiến-bộ, mà cái chủ lực cốt tại người biết khéo dụng những cơ-quan ấy mà quyết tâm sáng khởi mà nghị lực tiến-hành. Xét cái tình-trạng công thương ở xứ ta bây giờ vẫn chưa thoát khỏi được cái thời-kỳ ấu-trĩ; trong một thành-phố chưa thấy được mấy cái công-xưởng to, mấy cái thương điếm lớn của người mình, có thổ-sản mà không biết cách tiêu-lưu; có nguyên-liệu mà không biết đường chế tạo; thương phẩm trong hoàn cầu chưa mấy người tra cho được đích xác; thị-trường trong thế-giới chưa mấy người biết cho được tình-tường; những cái ác-tập hư-ngụy, phù-táo, lười biếng, cẩu thả, nhút nhát, giảo trá của người mình đều trái hẳn với cái tính chất doanh-nghiệp của các nhà công thương bên Đại-pháp. Coi cái phong trào tranh thương năm trước, đủ thấy cái năng-lực quốc-dân ta về đường kỹ-nghệ, về đường buôn bán quả còn thua sút người ta xa. Tục-ngữ ta có câu: Có gan làm giàu, xem ra người có gan ở trong nước mình chưa được bao nhiêu, nên người làm giàu ở trong nước mình thật cũng còn hiếm lắm; những sự-nghiệp lớn lao, những cơ-đồ giàu có, phần nhiều ở trong tay những bọn kiều-thương, thành ra những cơ-quan giao-thông của Nhà-nước Bảo-hộ kinh doanh lần lượt ở xứ ta không một cái gì thiếu chủ ý chắc cũng cốt để chấn-hưng công-nghệ thương nghiệp cho người mình, mà kỳ thực người mình không lợi dụng được mấy tí, làm phụ cả cái công nhà nước Bảo hộ hết lòng hưng lợi cho ta. Nay muốn lợi dụng được những cái cơ-quan giao-thông ấy mà kinh-doanh được những cái sự-nghiệp lớn lao, gây dựng được những cái cơ đồ giàu có về phần mình thì ta phải cố bài-trừ những cái ác-tập của ta nó đã làm trở hại về sự doanh-nghiệp từ xưa đến giờ mà bắt chước cái cách thành-thực, cần-mẫn, kiên-nhẫn, cẩn-thận của các nhà công thương bên Đại-pháp. Cái không-khí trong xã-hội tốt hay là xấu là gồm cả tính-chất của người trong xã-hội mà tạo-thành ra; nếu ai cũng quyết chí tự tân thì cái không-khí xấu khi xưa sẽ biến thành ra cái không-khí tốt; đến khi ấy quốc-dân mình mới gọi là có đủ cái tư-cách sáng-khởi, cái tài-lực kinh-doanh, những sự-nghiệp lớn lao, những cơ-đồ giàu có không đến nỗi chuyên nhượng cả cho những bọn kiều-thương, những cơ-quan giao-thông ấy mới thật đến tay mình lợi dụng được, thì họa may có thể theo đòi được người Đại-pháp mà mong dân có ngày thịnh, nước có ngày giàu chăng.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 17 Avril 1923

Việc trong hạt sông Ruhr

Tin Essen — Trong khi hai đầu xe hỏa chở M. Dévèze thượng-thư nước Bỉ và M. Le Trocquer thượng-thư nước Pháp đi qua có bọn quả bom nổ trên đường sắt. Dây xe thứ nhất hãm lại được. Cả toa xe của dây xe thứ chỉ bị trượt bánh ra ngoài. Đường sắt lại đi lại được ngay. Quả nổ thứ ba chỉ làm tung đất lên đường lên thôi, chứ không hư hại gì cả. Không ai bị hại cả.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 16 Avril 1923

Việc thuộc-địa Tunisie

Nguyên ngoại-quốc có đồn những tin nhảm về cái thái-độ của dân đảo Malte là dân bảo-hộ của nước Anh trú cư trong đất Tunisie thì các báo có nói rằng trong số 627 người của hội-đồng tuyển lính xét chỉ có 60 người là dân đảo Malte, mà những người có tên trong sổ là tại tự họ tình-nguyện vậy.

Các nhà cựu-chiến binh và các nhà thực dân nước Pháp và bản xứ ở miền Kẹp đều gởi điện báo tỏ lòng tin cậy với quan Thủ-tướng Poincaré

Bordeaux ngày 18 Avril 1923

Việc nước Đức

Ngày hôm thứ ba quan Công-tác bộ thượng-thư Le Trocquer đã đến khám nhà ga Essen; buổi chiều ngài đi thăm sông đào chảy vào sông Rhin ở Herne, các xưởng thợ ở Mulheim và nhà ga ở Wedam

Đồng minh thượng-hội-đồng coi ba Lan bàn quyết-nghị bãi bỏ tổng ủy-viên của nước Đức vì cái cơ quan ấy đặt ra [illegible] trong hòa-nghị không có khoản nào nói đến cơ-quan ấy [illegible] là Đồng-minh mới tạm cho phép lập từ độ tháng Juillet 1919 [illegible] Đức cũng [illegible] rằng [illegible] chức việc [illegible] của Đồng-minh thượng-hội-đồng.

Đức với Bỉ

Các trái đơn của nước Đức nộp nước Bỉ ngày 15 Octobre 1922, hạn trong sáu tháng phải giả tiền, để tính vào khoản bồi-thường [illegible] nước Đức đã giả ngày hôm 16 Avril. Giá tiền các trái-đơn ấy là 48 triệu marks or.

Việc nước Thổ

Chánh-phủ Angora đã [illegible] rằng hễ hàng-hóa của nước Thổ nhập cảng, nước nào mà không được nước ấy biệt-đãi thì thuế thương-chánh về hàng-hóa của nước ấy nhập-cảng nước Thổ sẽ phải tăng lên gấp hai mươi.

Tại hội Vạn-quốc

Tòa Trị-sự hội Vạn-quốc đã hội-nghị ở Genève, do M. Edmond Wood là đại-biểu nước Anh chủ tọa. Hội-đồng xét về các vấn-đề chính-trị. Tòa Trị-sự có đọc lời viếng M. Ruy Barbosa, là quan tòa tòa thẩm-phán liệt-quốc mới tạ thế.

MM. Hanotaux, Branting, và Salandra sẽ tới Genève.

Hội-đồng thường-trực cố-vấn về việc binh lính, việc hải-thuyền, và về phi-cơ đã hội-nghị ở Genève do đại-tá Requin chủ-tọa. Hội-đồng đã xét bản dự thảo của M. Robert Cécil về việc tương hỗ tương trợ.

Các đại-biểu nước Pháp đương kê cứu bản dự-thảo ấy về đường chuyên môn.

Bản hợp-đồng của hội Vạn quốc với xứ Albanie, về việc cử một viên cố vấn tài-chánh cho nước Albanie, đã ký ngày hôm thứ hai.

M. Berger, đại-biểu nước Hà-lan, nguyên toàn-quyền đất Batavia, được cử vào chức ấy.

Hội-đồng các nước của hội Vạn-quốc lập nên để bảo-lãnh cho nước Áo đã ưng chuẩn bản dự án về cuộc quốc-trái liệt-quốc theo như điều khoản trong các bản giao ước ký ở Genève. Trái khoản ấy dùng để phụ vào số thiếu trong số chi tiêu nước Áo trong năm nay. Trái-khoản ấy hạn trong hai mươi năm thì giả hết, giá là sáu trăm năm mươi triệu couronnes.

Việc nước Áo

Theo như lời tòa Nội-các nước Áo quyết-nghị rút số các quan thượng-thư xuống làm bảy viên tại M. Seipel đã làm đơn xin với quan Giám quốc cho từ chức. Đoạn M. Seipel lại sẽ dựng một tòa nội-các mới. Trong tòa nội các mới ấy có sáu viên thượng thư cũ đã từ chức và M. Seipel là thủ-tướng.

Việc nước Chili

Nước Brésil và nước Argentine hai bên không hợp ý về cái vấn-đề quân bị. Hội đồng do ông đại-sứ nước Hoa-kỳ chủ tọa đã hết sức điều đình cũng không được. Phái-bộ nước Honduras thì xin hội-đồng nên khuyên nước Argentine nước Brésil, nước Chili nên bàn riêng tại cái vấn-đề ấy.

Thế-lực đàn-bà đối với văn-nghệ nước Mỹ

Một cái nơi hay xuất sản những sự thí-nghiệm mới lạ là cái nước tân-tiến ở bên thế-giới mới kia, hiện thời chính đương ở vào một cái thời-kỳ thí-nghiệm một sự cũng rất mới lạ, chưa biết kết quả hay dở thế nào là phẩm văn-nghệ nước Mỹ bây giờ đều do đàn bà chủ đạo và sáng-tác. Sao vậy? Những sách vở cùng tạp-chí bên nước Mỹ cái phần nhu-yếu cho đàn bà hơn là cho đàn ông; về phương-diện ấy thì thế-lực đàn bà đối với các nhà biên tập cùng các nhà xuất-bản có cái ảnh-hưởng to lắm; đàn bà nước Mỹ mỗi năm tiêu thụ những xuất-bản vật có tới mấy trăm vạn đồng Mỹ-kim, [illegible] cho cái tính-chất văn-nghệ trong nước [illegible] một cái trạng thái biến hóa mạnh quá, những nhà xuất-bản chỉ phát hành những tiểu-thuyết cùng thi-biến của đàn bà, những nhà biên tập cũng chỉ trước-thuật những sách vở hợp tình tính của đàn bà, cơ-hồ văn-nghệ giới nước Mỹ biến thành ra lấy đàn bà làm người phê-bình, người kiểm-duyệt và người chân-chính bảo-hộ cho nghề mình.

Chẳng những về đường lý-tài mà đến cả về đường danh-dự văn-nghệ nước Mỹ cũng chịu cái thế-lực của đàn bà nữa. Ở bên nước Mỹ những nơi câu-lạc-bộ của đàn bà là những nơi bình luận các xuất-bản-vật trong nước; mà câu lạc-bộ của đàn bà thì không đâu là không có, khai hội thường thường; lại còn những đô-thị, những đàn bà nhà phú quí hào hoa thường mở ra những hội âm nhạc, những hội thơ ca, những hội bỏ tiền tán trợ cho các nhà mỹ thuật, những hội văn-san để chiêu đãi các người danh-vọng, những nơi tụ hội như thế toàn là những luận-đàn văn-nghệ một cách nghiêm nhặt mà rất phổ-thông. Cái mục-đích bình luận là cốt để quyết định cái tiêu chuẩn văn-nghệ về phương diện đạo đức, có khi họ chen vào những hội khai biện công-ích mà quyết-định thứ sách nào có thể để ở các nơi công chúng đồ thư-quán; có khi họ chen vào những hội ủy-viên việc học mà quyết định thứ sách nào có thể dùng cho học-trò trẻ con; họ lại thường đến thăm vào các sở tạp-chí tân văn, nhận làm những công nghệ biên tập mà thỏ xỉ các quảng-cáo đăng báo; họ tán bổ thế-lực trong văn-nghệ giới toàn-quốc đến như thế; có một nhà xuất-bản ở nước Mỹ đã nói: « Ai làm cho được đàn bà chiếu-cố đến tức là đại-tổng-thống trong văn-nghệ-giới nước Mỹ này. »

Đàn bà nước Mỹ đối với văn-nghệ trong nước chẳng những giữ cái chức quyền chỉ-đạo mà lại cố nhận lấy cái chức quyền sáng-tác nữa; có nhiều nhà nữ-văn-sĩ làm chủ bút tân văn, làm ký-giả các tạp-chí, làm soạn giả các tiểu-thuyết, kịch-bản thi-ca, khởi đầu phát tiết cái cảm-tình tiềm-súc của đàn bà mà muốn thế chân vào cái nghề đã già cỗi của đàn ông theo đuổi riêng bấy lâu nay vậy.

Trên cái văn-đàn đàn bà đã thấy có trống trương hoàng, bộ ngũ thác-tạp; ở các nơi thành-thị, những đàn bà mà hơi được du dụ một chút đều biết cầm bút viết văn; họ tổ chức ra những câu lạc-bộ, làm tiểu-thuyết, hí-kịch cùng nghiên-cứu cách làm văn; có nhiều người ở các báo-quán, các nhà in tìm một cái vị-trí tương-đương để theo đòi văn-nghiệp. Những nhà nữ-văn-hào hậu bổ ấy chẳng những chỉ có ở các nơi đô-thị, mà đến cả những chốn bình-nguyên liêu tịch, nhiều người nông-phụ cũng có biểu-hiện về cái tư-cách văn-học của mình; thực thì những trước tác của đàn bà trong nước Mỹ ngày nay không biết bao nhiêu mà kể; có một tờ họa báo kia đã vẽ một người linh trạm đưa thư ở nước Mỹ lưng đội những nguyên-cảo định ký xuất-bản của đàn bà gởi tới nhà in, nặng quá đến nỗi còng lưng đi muốn không nổi; đủ biết cái giá-trị văn học của đàn bà nước Mỹ là thế nào vậy.

X

VĂN UYỂN

Tức cảnh đề

Buồng văn bốn mặt lặng như tờ,
Tình cảnh trên nhau khéo ngẩn ngơ!
Khanh tướng công hầu ba chén rượu,
Phong hoa tuyết nguyệt một câu thơ.
Thảo-nguyên nổi giữa nơi thành thị,
Trúc viện quen nhau mấy nắng mưa.
Tâm-sự bây giờ ai tỏ xiết,
Ngọn đèn thấp thoáng trước rèm thưa.

Minh-Phượng.

Cảnh hồ Hoàn-kiếm

Những nghe thắng-cảnh đất Thăng-long,
Hoàn-kiếm nơi này có phải không.
Gió thổi nhấp nhô làn sóng gợn,
Trăng soi lóng lánh, bóng sen lồng
Dưới dòng ba thước gươm vàng chói,
Trên nóc trăm hoa cảnh đỏ hồng.
Dù cũ khen ai tô điểm lại,
Nhìn xem như bệt chẫu non bồng.

V. L.

Tiễn bạn đi Cao-bằng

HÁT NÓI

Mưỡu (tập Kiều)

Tiễn đưa một chén quan hà,
Lòng này ai tỏ cho ta hỡi lòng.
Phũ phàng chi mấy hóa công,
Đang tay bẻ một chữ đồng làm hai.

Nói

Đối với thầy, thầy rồi lại đối.
Ai bày trò để bận mối thương-tâm.
Rót chén quỳnh đưa đón bạn tri-âm,
Lòng bối rối tơ tằm vò mấy đoạn.
Phong nguyệt nhởn nhơ rày vắng bạn,
Non sông lẩn quẩn để riêng ai.
Nghĩ hóa-nhi cũng khéo ghẹo người,
Trong vinh nhục khiến ai cười mà ai khóc.
Thôi nghĩa-vụ một mình gánh vác,
Ngại ngùng chi một bước một xa khơi.
Cao-bằng xa mấy anh ơi!

Tri.

Tự do diễn đàn

Một điều nên cải-lương

Tự cổ chí kim, từ Âu chí Á, đời nào nước nào cũng đều có phong-tục khác nhau. Loài người trí não dần dần mở rộng thấy mình tin hão dùng sai nên thay đổi phong tục, bỏ điều vô ích dùng cách tiện lợi; hay thì để, dở thì bỏ, đổi đó, thay này mãi mãi đến bây giờ. Hiện nay các nước bên Âu-Mỹ đã bước đến tầng cao nhất thang văn minh trên thế-giới mà người họ cũng còn thay đổi phong-tục trong nước thay. Huống chi nước ta còn trẻ non yếu ớt mà cứ khư khư giữ lấy phong tục huyễn, mê tín nhảm từ tiền vọng rằng bảo-tồn quốc-túy để áp mãi hết đều thiệt việc hơn, chớ không chú ý nghĩ cho: bảo-tồn quốc-túy nghĩa là riêng giữ lấy gương phong tục tốt đẹp của nước nhà đó mà thôi.

Xem đến ta bây giờ còn tin nhiều điều vu hoặc dị-đoan kể ra không xiết. Chỗ này cây hương, nơi kia là vàng, cầu ngài ủng-hộ mua may bán đắt, khấn cậu phù trì chân mạnh cơ chơi. Những cách mê-tín ấy tôi coi nói qua đó mà thôi, từng biết ngài cũng đã bàn đến rồi, có nhắc lại nhiều cũng vô ích. Đây tôi xin trích riêng mấy vật mà ta thường dùng để cúng mấy vị đã kể trên kia. Ấy là vật gì?

Xin thưa: ấy là cây vàng lá bạc tiền giấy con nghê, lại thêm nào áo, nào mão, nào giầy, nào quạt, nào cây bằng xếp gấm bằng giấy vân-phược ngũ-sắc văn vân...

Dám hỏi mấy vật ấy dùng có ích gì hay không? Thưa không. Nay ta thử tính cái số vàng bạc ta cúng từ bấy lâu thì người nước ta nơi cõi u-minh gian có vô ngần so sánh với nước Mỹ trên thế gian này thì cũng còn gấp đến mấy mươi phần vậy. Thế thì đã giàu rồi ta cần gì phải cúng thêm nữa.

Ta thử tính cái số tiền mua vàng bạc từ Nam chí Bắc suốt cả 18 triệu đồng bào; bỏ rẻ mỗi người trong một năm ít nữa tiêu cũng hết một hào tiền vàng giấy; tính đồng-niên đã ta tiêu thụ vàng bạc giấy kể ra một món tiền non 2 triệu bạc và coi để lại một đêm tro tàn mà 2 triệu bạc ấy đến ta chịu nộp thường-niên cho các chú Hoa-kiều và các chú muốn cao nạ thế nào ta cũng không chú ý đến và không hề nghĩ gì đến nước yếu dân hèn, cứ mê man ngủ mãi, đến chuông rung trống thúc cũng không giật mình thức dậy bao giờ. Chớ như đem tiền thì hai triệu bạc mỗi năm quăng xuống bể sẵn kia đem ra dùng để mở mang về đường kinh-tế thực-nghiệp, chung lưng cổ phần, lập trường học xưởng kia, công-ty này, thương-điếm khác, kinh-doanh sĩ, nông, công, thương-nghiệp, cho được như người, cho khỏi thua người, để mở một con Hồng chau Lạc thì có ích không.

Từ 15 năm về trước thì không kể đến làm chi, chớ như 15 năm trở lại đến sau này từ khi đã gọi rằng cảm thụ đôi chút văn-minh của quí-quốc truyền sang, nghề học hư văn đã bỏ, đuốc văn-minh soi cùng thành thị thương thôn, nhưng mà vàng bạc như đốt giấy tiền vẫn còn, mê-tín nối giòng mê-tín. Tính trót 30 triệu bạc bỏ trôi nơi dòng nước chảy vùi dập nơi ngọn lửa hồng mà không biết tiếc là gì, uổng là gì; cứ giương hai con mắt vô tình vô cảm ngó nước chảy lửa ngún thôi.

Ôi, có bạc đem quăng, rồi khoanh tay ta than rằng không tư-bản; thật là: gánh vàng đem đổ sông Ngô, xúm nhau than thở của mô làm giàu. Có nực cười không? mà có buồn không? Vậy mong sao người mình bỏ được tục đốt vàng mã, bỏ được sự tin nhảm thì hay lắm. Mong thay!

Song-hương, Bái-a-Trọng (H. P)

Bài ký từ Huế đến Vân-nam-phủ

cây trái quí khác nữa. Cái vườn đó có hai cái cửa song sắt trổ một ra đường Quảng-đông. Vườn dài chừng một trăm thước, ngang chừng chín

ti có một cái đường chạy dài theo cái mương nước trong kinh lớn chảy ra. Có mấy cái nhà tiêu làm ngoài đường để cho nhân dân đi thật đa tệ quá,

nguyên-đán Ai-lao. Các đình-thần và quan chức ra nghênh-tiếp ngài tận ngoài cổng tỉnh và Sisovanvong quốc vương thì chào ngài tại tòa Sứ và có

xin đáp rằng: Nhà-nước không có chia ra mỗi hạng là bao nhiêu, cứ người nào có những bằng tú-tài tây, bằng tốt-nghiệp trường Cao-đẳng Pháp-chính, bằng tốt-nghiệp trường

Ngạch quan-lại. — M. Đào-trọng-Vận, án-sát Kiến-an được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng.

M. Dương-tự-Trác, tri-phủ Kiến-thụy được quyền án-sát Kiến-an trong

Do Võ Phương Lan thực hiện Xuất bản ebook phục vụ cộng đồng

đến Vân-nam-phủ

của M. Bôi-thanh-Vân soạn

(Tiếp theo)

Lúc hai giờ chiều, tôi đi bộ một mình trong phố phường. Tôi gặp nhiều khi phải đi hỏi hả cho mau và nói tắt cho xong.

Tôi đi xuống đường Quảng-đông ; Hãng bạc Đông-pháp ở trong một cái nhà Tàn (Banque de l'Indochine). Nhà bán thuốc nông Pha-lang-sa cũng người Pha-lang-sa đứng bán ; nhà này đẹp vừa vừa Nhà ông Tây Kalos Frères buôn bán đồ dùng nhiều thứ xuch sẽ. Nhà thương A-mé-ri-co thiệt tốt. Cửa có song sắt có đề chữ phết vàng. Những đồ bằng ngọc (Jade) treo trên tấm vàng dài, rộng chừng hai thước tây mà dựng nơi vách tường.

Trong một cái đường ngang thì có một cái máy nhỏ xay gạo chạy bằng điện. Có chỗ thuộc da theo cách con xưa lắm, da chồn càng, chồn có đuôi khoen đỏ, da thỏ.

Trong đường khác có một cái chợ nhỏ, đọ dày lắm. Thấp, nên vô phải cúi đầu ; bán thịt bò, thịt cừu, thịt heo, gà, vịt, cá lí lắm. Có cá lóc hay là cá rảo cá rô và giống khác nữa mà không biết tên. Cá này ở suối hay là ở nơi cái hồ về phía tây xa chừng mười ki-lô-mét. Phố Vân-nam phủ ở cái nội cái sống đất mà cao hơn một biển chừng một ngàn thước tây. Sông lớn nhỏ không có, nên cá ít là tại như vậy. Tôm, tép cũng không có, chạy đó phải tìm chợ Phủ Cam và An-Cựu ở Huế, chợ Cửa-nam ở Hà-nội và chợ Cầu-ông Lãnh ở Saigon. Chợ xấu xa như vậy vì không ai lo sửa sang đến, lại vì bắt kỳ xóm nào đều có bán đồ ăn cả.

Tôi đi đường nào cũng có người đi đông hết sức. Linh đi đông rạo chơi nhiều, quần áo theo tây đủ mọi rồi. Coi không nhìn đặng ông quan võ ăn mặc theo chức họ.

Không có người Ấn-độ (Inde) trên này. Người An-nam chừng hai trăm người, giúp việc các nhà nước tây hễ ở người buôn bán Tây, hoặc buôn bán riêng, đóng giầy, thợ may, sửa đồng hồ.

Đàn bà con cái Tàu có nhiều người cũng bỏ nhỏ. Ăn mặc giống như mấy chị Tàu ở bên xứ mình.

Có chừng một trăm người học trò con gái đi đạo chơi — mặc áo quần màu xanh đọt, đầu trần, tóc hoặc thả xuống lưng mà có dây hay là lược kềm lại. Mấy cô đi theo coi giữ thì cầm dù vải thường mà thôi.

Nhiều phố bán muối trời ánh, từ miệng trắng như cục đá, bán than đá và than củi.

Có nhiều cái vòm để cho lính phủ lít trú nắng mưa cũng như phố Hà-nội, có lẽ phố Hà-Lội bắt chước trên Vân-nam-phủ hay là phố khác mà làm mấy cái vòm đó chăng.

Các giây thép đèn điện thì không động thắng và vẹo. Mấy cây cột bằng gỗ để lự-nhiên không đẽo và bào. Mấy cái máy nước xiên xẹo. Mấy cái lò máy đèn điện và nước đều mấy ông Ingénieurs Tàu làm đứa.

Tôi đi coi dầu-xảo trong một cái vườn trồng cây lê, lựu, lí và các thứ để cho người dân đi thật đơ tệ quá, cứ mấy cái nhà tiêu như vậy trong phố Vân-nam còn sạch hơn một chút, cách xa một đỗi, có một sở làm mẫu-xám, có nhiều cái đương phơi trên sân coi bộ tốt.

Chỗ khác có làm mẫu, nhưng mà họ nói chưa đặng mẫn. Khi tôi ra i hỏi hết chỗn nhà, cách xa cái cửa cường hai trăm thước, thì xem coi j phía tây của phố Vân-nam. Phía tây-bắc, cái góc thành (citadelle) màu xám coi như không phải vuông (angle droit). Còn phía tây-nam, tôi thấy rõ ràng chỗ góc không có nhà nữa.

Thôi, tôi lại trở vào đường Quảng-đông, sợ tối rồi đi chơi không kịp trên lại đặt làm. Tôi đi vào một cái đường ngang chạy thẳng về hướng nam. Đến mấy xóm nhà ở lộn xộn. Ít người đi ngoài đường, gần cái kinh thấp phố Vân-nam phía ấy. Thấy vài người của cả chơi nơi kinh đó. Ở phía bên kia kinh và nơi giữa ruộng, có hai cái tháp vuông bằng gạch, ngó quá, đứng sững ngay trời giống như mấy cái tháp gạch ở các lăng vua An-nam và chùa Thiên-mụ tại Huế. Hai tháp ấy đứng cách xa nhau. Có tường và mái cong lên trời, lớp ngói lục. Cao chừng hai mươi thước. Mỗi cái đều có một cái cửa trống trên chót vót. Họ hay điều rằng xưa kia hai con gà ấy là gà trống thật Ban ngày xuống đất ăn, tối bay lên ngồi trên chót tháp. Sau có điềm lạ, hai con gà ấy thành ra đá gạch cứng ngắc, ở đó hay giờ mình thấy như vậy.

Tôi đi trong mấy cái đường chợ, có lỗ hang, nơi đất trống bèo chạy, đi nghẽ b ngang. Nhưng mà chừng tối lần đây rồi chỗ ấy có cỏ nhà tối thua đôi nay như mấy chỗ đất trống nơi xóm khác đương làm nhà theo kiểu tối nói đó. Tôi đi mua hết sức cho tới chỗ nhà hàng com Hôtel du Commerce là chỗ cũng góc phía đông-nam phố Vân-nam. Bỉ vừa khỏi một cái đường ngang liền đến trước một nhà hàng ấy. *(Còn nữa.)*

VIỆC HANOI

Giá bạc kể từ ngày 19 Avril 1923 giá bạc ở kho Nhà nước định à 0 f. 15

Bột Hàng-vương. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ vừa trích ở số dự toán lấy một số tiền 10) đồng để cấp về việc tế tự tại đền Hàng-vương trong ngày hội mồng mười tháng ba này.

Quan Khâm-sứ Ai-lao đi kinh-lược. — Quan Khâm-sứ Boua hiện đi kinh lược ở phía bắc Ai-lao. Ngày 9 Avril vừa rồi ở Xiengkhouang khởi hành đi qua đường Phieng Isong, Muong soi, Khonekhène và tỉnh Namkhane Khonekhène là một huyện Mèo, có 1900 thước Khi quan Khâm tới nơi thì dân Mèo kéo ra kể hàng mấy trăm người đem cả vợ con ra rể ở lòng trung-nghĩa với chánh-phủ Đại-pháp.

Quan Khâm-sứ Ai-lao tới Luang-Prabang, nhân vào giữa ngày tết vương thì chào ngài tại tòa Sứ và có nhờ ngài chuyển đệ lên quan Toàn-quyền tấm lòng luyến-ái của quốc-vương.

Phủ Toàn-quyền. — M. Chapoulie, Quan phó coi-sự-trị hàng nhất, nguyên đại lý Hà nam, nay đổi về phủ Toàn-quyền.

Vé phiếu Quốc-trái và danh bất cứ năm nào, nay muốn bán lại được GIÁ RẤT CAO nên đem đến hỏi M. LÊ-ĐÌNH-CẢNH, ở phố Cầu-gỗ (Rue du Pont en Bois), số nhà 86 và 88 ở Hanoi.

Đông-Kinh
Lê-đình-Cảnh
86 88, Rue du Pont en Bois
Hanoi

Bàu cử nghị viên tư-vấn. Bản quán lạ, thấy đăng tin sau này về việc bàu cử ở các tỉnh.

Thái nine

Dân nghị viên :

Kha thứ nhất : (Huyện Vũ-tiên) M. Ng-hữu-Bảo trúng cử

Kha thứ nhì (Huyện Thư-trì) M. Vũ-trang-Đạt trúng cử.

Kha thứ ba (Phủ Kiến-xương) M. Trần-v-Trứ trúng cử.

Kha thứ tư : Phủ Thái-ninh và huyện Tiền-hải) phải bàu lại.

Kha thứ năm : (Huyện Đông quan, Phụ dực và Thụy-anh) M. Ngô-v-Tú trúng cử.

Kha thứ sáu (Huyện Duyên hà và Hưng-nhân) M. Phạm-đức-Hoành trúng cử.

Kha thứ bảy : (Phủ Tiên hưng và huyện Quỳnh côi) M. Ng-trọng-Đài trúng cử.

Thương-mại nghị-viên

MM. Ng-v-Binh. Trần-đình-Bích, Lưu hữu-Tài trúng cử.

Hà nông

Phủ Hoài-đức

M. Công thành, buôn bán ở hàng vương tráng cử.

Chương-mỹ và Mỹ đức

M. Đặng-Phát buôn bán ở nhà Hòa trúng cử.

Phủ Cao hóa

M. Ng-v-Dzĩ trúng cử.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc Tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10g ở sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhựt và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
6 7-1923

Thi học sự. — Có nhiều người viết thư hỏi bản-báo kỳ thi ngày 14 Juin này tuyển vào ngạch lục-sự và thư-ký lục-sự mỗi ngạch là bao nhiêu người, Vì cái số ấy thì bản-báo không rõ vì phủ Thống-sứ không thấy nói đến bao giờ, nhưng cứ như cái số nhà-nước cần đến là 40 mà kỳ trước chỉ có non 20 người ứng thi thì có lẽ lần này cần phải lấy nỗi cho đủ số 40. Còn như có người Tây tuyển vào mỗi ngạch là bao nhiêu thì bản báo

Thi lục sự làng Tây-mỗ. — Hôm thứ bảy 21 Avril mới rồi, tại làng Tây-mỗ, có cuộc thi lục sự để tuyển vào làm việc tại hội đồng tổ chức làng Tây-mỗ. Có 3 người thi, 2 người đỗ, một người hỏng. Người đỗ thứ nhất là ông Nguyễn-đại-Lý, người thứ nhì là ông Nguyễn-đại-Thuyết, người hỏng là ông Nguyễn-đại-Thiều.

Thi Thám-tá. — Hội-đồng kiểm soát kỳ thi viết và sát hạch kỳ vấn-đáp trong khoa thi Thám-tá hạng năm ngày 25 Mai 1923 có những viên chức sau này :

Quan phó chủ-tri Manu làm chánh Hội-đồng. MM. Lemineur giáo sư thượng hạng hạng nhất và Trombetta giáo sư thượng hạng hạng ba làm hội viên.

Cướp tại làng Láng-yên. — Đêm hôm qua hồi 1 giờ, có một bọn cướp năm đứa, bỏi nhọ mặt và không mặc quần áo gì cả, phá cửa xông vào nhà M. Ng-v-Do làm nghề sửa xe số Điện-báo ở làng Láng-yên gần phố Lò-đúc cướp cả đồ-vật và áo quần giá đáng 45 đồng bạc. Bọn nó đều vác gậy và vác dao, đánh chém mấy người bị trọng thương, có một người là Ng-v-Nham là chán chủ nhà bị trọng thương ở đầu phải khiêng ngay vào nhà thương nỗ, khua bị sống chết thế nào. Sở Cảnh sát và sở Mật-thám đang cho tra xét để trốc nã bọn cướp ấy.

Tòa Thượng-thẩm — *Cái việc buôn cười ở hội Ích-hữu thư-xã* — Tòa Thượng-thẩm ý án tòa Trường-trị Hanoi phạt M. Ng-bá-Thiệp 100 quan về việc đánh trối M. Ngô nhà-Thăng tại nhà in của hội Ích-hữu thư-xã ở phố hàng Bồ, nhưng cho được hưởng án treo, và giảm tiền bồi-thường 200 đồng xuống 50 đồng

Biệt xử chang thân. — Tòa án Trường-trị phạt tên Ng-v-Bờ 2 tháng tù về tội đã phải biệt xử lại còn trốn về Hanoi và khi bắt hạn tù sẽ phải đi biệt xử chang thân vì lẽ ấy trước đã nhiều lần can án. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tòa án Trùng-trị Hanoi phạt tên Giang-v-Lu 2 tháng tù về tội đo đứng không làm nghề-nghiệp gì và bắt hạn tù bắt phải đi biệt xử chang thân vì lẽ ấy đã nhiều lần can án. Tòa Thượng-thẩm y án.

Chứa thuốc phiện lậu. — Tòa án Trùng-trị Thái-nguyên phạt tên Bùi-v-Huỳnh tức Quynh 1 năm tù và 500 quan về tội chứa thuốc phiện phiện lậu và bắt phải bồi 350 p. 75 cho sở Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù xuống 6 tháng và y tiền phạt và tiền bồi thường.

Thuyên chuyển trong ngạch Tư-pháp. — M. Lê-đức-Hoạt, ký lục hạng ba tại tòa Thượng thẩm Hanoi tạm đổi đi tòng sự tại tòa án Hòa-giải rouraine thay M. Đoàn-Liêm ký lục hạng ba trong khi M. Liêm nghỉ giả hạn sáu tháng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LỜI MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nên tiệm-quí ông nào mua thì gửi tiền cho kỳ không nệ gửi theo giấy mua thì báo-quán không trả lời. — Mua báo thì chỉ có tiền bưu-phí mỗi tháng thôi trở đi thì thôi.

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

6, Phố Thợ-nhộm — Giây nói số 396

Xét nghiệm thán mẫu, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh phong-mai, bệnh tiêm.

Bệnh đau ốc dây, đau nước.

Bệnh đàn bà.

Nói dạy tiếng An-nam, không phải đông thông-ngôn.

Ngày nào cũng xem bệnh từ 8 giờ tới sáng đến 11 giờ trưa. Có điện thêm tốn nhà. 2030

Cuộc diễn thuyết của bác-sĩ Peters — Đang lẽ đến tối thứ bảy này tại nhà nhạc-hội tây có cuộc đi diễn thuyết của quan bác-sĩ Peters là người Hoa-kỳ, định nói về sinh ở bên Viễn-đông.

Nhưng vì Chính-phủ không cho phép mở, đã lấy lẽ mới được đến nghe cũng vậy, cho nên cuộc ấy lại không thành. Nghe đâu tại bác-sĩ có ý nói đến cả tôn-giáo nữa.

Cũng vì ái-thanh. — Vừa có điện tin ở Saigon báo rằng tối hôm 14 Avril M. Lecomte ở nhà tỉnh nhân là Mme Ryberollies hai người cãi nhau đủ đội, rồi M. Lecomte lấy dao cạo cứa tình nhân, xong rồi lại lấy dao lấy mà cứa họng mình. M. Lecomte đợi cái chết mãi không thấy đến, liền đeo mình từ trên gác xuống dưới sân nhà. Hai người cũng không vào nhà thương điên trị, nhưng xem chừng không can chi. Hình như vì việc ghen tuông mà xảy ra cái bi-kịch này.

MUỐN BÁN

Cả hai cái máy trục nước lẻ quát (pompes centrifuges) mới nguyên, một cái trục được 1500, một cái trục được 500 lên nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có để bằng ống để mước mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphasé ou continu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội.

LỊCH ANNAM

Lịch annam năm Quí-hợi (1923) đã in rồi, ai muốn mua thì đến tại nhà in Trung-bắc tân-văn số 36 phố Henri d'Orléans mà mua, giá mỗi cuốn 0 $ 10.

SỔ SÁCH BUÔN BÁN

Dụng sẵn, giữ sẵn.
Trực sẵn. — Xoát sẵn
Dạy phép làm sổ sách

CYCLISTES!

Voulez vous une machine Robuste
Légère
Elégante

M. Ngô-thế-Phác, thư ký hạng ba tòng sự tại tòa án Hòa-giải ở Vĩnh và M. Ng-v-Phái thư ký hạng tư tòng sự tại tòa Sơ-thẩm Haiphong lưỡng tương hoán chỉ.

M. Ng-đăng-Thăng, thư ký tập sự tại phòng điều-tra Bắc-ninh đã sung vào một đứa con cũng chết ở bến ấy. Thế mà không biết cản thận ngăn cấm con, để đến nỗi tẩn mẩn là lẻo thứ ba thì cũng lạ thật.

Nưa to gió lớn. — Mấy tháng nay giời đã không mưa mà lại nóng như

Đêm thứ hai chúng tôi sẽ diễn : « Ngũ hổ bình Liêu » tối Bịch-Thanh trần Trai-ba mà về toàn theo cổ. Trong tấn này trung, hiếu lễ nghĩa đều đủ cả, nhưt là lối mọ Địch bị bắt thật không khai và lối Địch Thanh vì nghĩa phải tạm quên tình... : si thấy

Bạo giả. — Trong các chợ nhà quê thấy có nhiều bạo giả (bọn mười xu) đúc bằng một thứ phi có trộn lộn kẽm mài hơi xám xám như thiếc vậy đâu xuống vàng xuống đá thì bóc cạnh-cạch chớ không có hưởng như bạc thiệt. Dân cách đúc của nó đến khéo

(Xem tiếp trang thứ ba)

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tiểu thuyết

Ba-la-gi-luen Tử-tước

Soạn-giả : Alexandre Dumas
Dịch-giả : Phạm-nội-Cẩn

... Đạt-ta-nhan không để mất một phút nào cả, tức thì truyền cho cái đó nhỏ lại quay mũi trở về Sarzeau, Trong ba giờ thì thuyền đã trông thấy đất, chỉ trong hai giờ nữa thì vừa tới thành Vân. Khi đã lên trên bến rồi, Đạt-ta-nhan chỉ nhảy một bước là đến dinh giám-mục, bụng những rắp rằng A-la-mĩ thấy mình về mau như vậy tất phải lấy làm kinh ngạc.

Nhưng khi vào đến tiền đường, thì thấy một tên hầu phòng đứng ngáng tới đi, miệng lại tủm tỉm cười bí hi hí hửa.

Đạt-ta-nhan lấy tay định gạt nó ra mà đi, miệng thì quát :

— Đức-ông đâu ?

Tên hầu phòng lảo lơ một lát, rồi lại đứng ngay lại.

— Mày không nhận ra tao ư, thằng mà hả ?

— Bẩm có, ngài là Đạt-ta-nhan vệ sĩ.

— Ừa ! thế thì mày để cho tao đi chứ.

— Ngài đi cũng vô ích, Đức ông tớ không có nhà.

— Sao ! Bức-ông không ở nhà ! Không ở nhà thì ở đâu ?

— Đi vắng.

— Đi vắng, đi đâu ?

— Bẩm cái đó chúng tôi cũng không được biết. Nhưng Đức-ông tối có gọ cho tôi một phong thư đây, rằng đưa cho về-sĩ, có lẽ trong thư Đức ông tối đã nói đủ về-sĩ biết. Nói vậy rồi tên hầu phòng lôi một phong thư ở trong tối áo ra

Đạt-ta-nhan giật lấy phong thư rồi nói :

— Ừ, đưa đây, đồ điếc !

Đạt ta-nhan khẽ đọc, thư rằng :

« Quí hữu ơi, Bộ có chút việc rất cần phải ra đi. Bộ cũng mong rằng trước khi ra đi còn được thấy tiểu tôn nhan ; nhưng sau độ nghĩ rằng ngộ-huynh đã đến Belle Isle chơi với anh Bô-tê, tất thế nào cũng lưu lại đôi ba ngày, chớ chẳng gì lại về ngay ; nên độ phải rằng lòng mà đi vậy.

Xin chúc ngộ-huynh cuộc vui đẹp đẽ, song xin ngộ-huynh chớ có đợi dịch với anh Bô-tê trong khi đợ tiện đồng bàn. Bộ khuyên ngộ-huynh cứ i ấy là chỉ tính, dẫn đến anh A-tô trong lúc đương thì, như hoa xuân tươi cánh, tăng rầm tròn gương, độ cũng chưa hề có khuyên rủa ấy.

Thôi thì, ngộ-huynh cứ, độ xin bái biệt ngộ-huynh, nhân cái dịp qui hóa vui về nay mà độ không được hầu thả với ngộ-huynh lâu, thật độ cũng lấy làm tiếc lắm, xin ngộ-huynh lượng xét cho. »

Đạt-ta-nhan ta lên rằng :

— Chà ! Chà ! Họ ngộ-lộng mình tệ ! Á ! Ta thật u mê âm chương, ngu đại biết đến đâu mà kể, nhưng thôi : Cười người hôm trước hôm sau người cười, Ất lại, bộ itra mình, họ lừa mình chẳng khác gì họ lừa người con khỉ vậy

Rồi đó Đạt-ta-nhan cho ngay một quả đấm vào giữa cái mõm tí teo của tên hầu-phòng, mà đi ra.

Con Bi-nô vẫn đã biết là giải chạy đấy,nhưng cũng không thể đăng vào cái tên này được nữa. Đạt-ta-nhan bèn đến nhà ngựa, chọn lấy một con ngựa khỏe, Đạt-ta-nhan đã có những cái cựa giầy tốt, lại có cái bàn tay giáo gươm, nên đã tỏ cho con ngựa biết rằng tạo-hóa sinh ra không phải cal có phòng loài hươu nai mới là loài chạy nhanh nhất !

— Bẩm có Đức Giám-mục thành Vân.

Phắt-kê nói :

— Tốt !

Rồi đó Phắt-kê bèn tực vào cái tay-vịn cầu-thang mà nhìn xuống, bấy giờ A-la-mĩ mới lần được mấy bực.

Phắt-kê nói :

— Qui-hữu đó ư, qui-hữu đến ngay được thế ư ?

— Thưa phải, chính bẩm-đạo đây. Thưa ngài, thưng mà ngài trông thì biết, mới một quá thế, rới rề cả chân tay.

Phắt-kê nói :

— Ồ ! Tội nghiệp chưa !

Rồi Phắt-kê giơ cánh tay cho A-la-mĩ vịn, còn những tên lính hầu thì cái vai rồi lại ra một cách rất là kính cẩn.

A-la-mĩ nói :

— Bẩm chỉ cần làm sao đi đến nơi về đến chốn, hay giờ đã đến được đây rồi, thì là hơn cả, chứ còn sự nhọc mệt thì có sá chi.

Rồi hai người đã vào trong phòng giấy rồi, Phắt-kê bèn đóng cửa lại rồi nói :

— Ấy thì thế nào, xin Tiên-sinh nói mau cho biết.

— Vẫn long công để đến đây chưa ?

— Bẩm, tôi đã tiếp được thư của bi-nhân chưa ?

— Bẩm, trong lúc cây Tiên-sinh cần phải có một ở nhà, vậy mà Tiên-sinh lại phải thân hành đến Ba-lê này, coi vậy thì ra sự thể khiến bách lắm phải chăng.

— Tướng công dạy chi phải, cơ sự không còn chi khẩn bách hơn.

— Xin đã tạ tấm lòng tử tế của tiên-sinh. Dám hỏi tiên-sinh đến có việc chi vậy ? Nhưng, Trời ơi ! Trước hết xin tiên-sinh hãy nghỉ hơi chút đã, rồi sẽ nói, sao thiếu nhẫn tiên-sinh tái mét đi như vậy, khiến cho lòng này ran sự xiết bao.

— Bi nhân quả có đau thực ; nhưng xin Tướng-công cũng bất tất phải chú ý đến bi-nhân làm chi. Chỉ xin bồi tướng công rằng, khi Vân-lộ-công trao bức thư cho tướng-công, thì Vân-long công có nói gì nữa không ?

— Không, Tôi ngạc có tiếng rằm rằm, tôi bèn chạy ra đứng chỗ cửa sổ nhòm xuống thì thấy ở dưới thềm có một người cưỡi ngựa, trơ ra như một thứ người bằng đá vậy, khi tôi xuống thì người ấy đưa bức thư cho tôi, rồi con ngựa nó lồi ra chẳng.

(Còn nữa)

Voulez-vous une machine **Robuste**
Légère
Elégante
Garantie?

La bicyclette J. B. LOUVET, entierement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

EN VENTE CHEZ :
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Bonnet,
HAIPHONG

NGUYỄN HỮU THANH & ĐỖ BÌNH ĐẠI
45, Bd Doudart de Lagrée,
HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rào phổi, ho khan, bồ-ti-vị, văn văn; người ta thường mắc phải trong mùa này.
Thứ dầu nguyên : 1$75 một litre, 0$90 nửa litre.
viên : 0,90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

---

tại tòa Sơ-thẩm Haiphong lưỡng tương hoán cải.

M. Ng-đồng-Thắng, thư ký tập sự tại phòng dịch án Hanoi để ra ngoại ngạch và đổi đi tòng sự ở tòa Đốc-lý Nam-định.

Hỉ-tin. — Bản báo được tin mừng rằng đến ngày 21 Avril, M. Ng-thừa-Đạt, thầu khoán ở Haiphong sẽ làm lễ thành-hôn cho trưởng nữ tại Hà-nội. Vậy có lời mừng cô dâu và chú rể được bách niên giai lão.

Nghỉ hộ-sản Mme Trần-thị-Nhạn, nữ trợ-giáo hạng 7 tại trường Nữ sư-phạm được nghỉ hộ-sản hai tháng lĩnh cả lương.

Ngạch Tòa sứ — M Ng-tự-Phan, ký lục Cao-bằng đổi đi Sơn-tây thay M.Vũ-như-Hòa đi Bắc-giang M.Trịnh-quang-Tân ký lục Bắc-giang đổi đi Cao-bằng thay M Ng tự Phan.

VIỆC BẮC-KỲ

THÁI-BÌNH

Bàn cử nghị-viên. — Trong sáu ông tinh nguyện thương-mại nghị-viên có ông nguyên nghị-viên Nguyễn-trí-Phú vì bận nhiều việc thầu khoán và việc nhà cho nên trước hôm bàu cử lại xin rút đơn ra. Các nhà buôn bán ở Thái-bình nhiều người được tin ông Phú rút đơn ra lấy làm tiếc lắm, vì ông là người đứng đắn, ai đã quen biết ông cũng có lòng tin ái.

T. Đ. lai cảo

ĐÁP-CẦU

Nhà thư-viện có thành-lập. — Cái vấn-đề mở nhà thư-viện của ông X. đăng lên báo vừa rồi xem ra các bực thân hào trong thành-phố, đều đồng ý cho việc đó làm phải, nên có nhiều ông đã nhiệt tâm khởi xướng hỏi ý kiến mọi người, thì ai ai cũng đều thỏa thuận.

Ôi! cái vấn đề tập đoàn kết xã ngày nay đã lan khắp mọi nơi, tuy công việc mở mang có thành có bại, nhưng xét cho kỹ thì dân ta cũng đã hơi bước lên con đường tiến bộ.

Đáp-cầu là một nơi văn vật nhiều buôn bán thịnh, phong cảnh đẹp, phố xá vui, có đủ các sở công, các nhà máy, các trường học, ấy lấy đó mà suy, tuy không sánh kịp Hanoi, Haiphong, Nam-định, nhưng cái phần vui thắng không chịu nhường các tỉnh, thế mà cái vấn đề mở nhà thư-viện ở thành phố ta ngày nay mới nghĩ đến, chẳng là chậm lắm ru.

Vậy các ngài nên mau mau gây dựng cho chóng thành, thực là một điều đáng mong vậy Từ-ngọc-Liên

PHÚ-THỌ

Việc hội đền Hùng-vương — Ngày 10 tháng 3 Annam là ngày kỷ-niệm đức Hùng-vương. Việc làm lễ Quốc-tế cùng việc mở hội vui vẻ thế nào và đường lối lên đền thế nào thời mấy năm trước báo *Trung Bắc* đã đăng nhiều lần rồi.

Nay Hội đồng chúng tôi có nhời kính cáo để Quí-khách thập phương biết rằng : chương trình ngày hội năm nay cũng chiếu lệ thường như năm ngoái, từ ngày 9 đến ngày 11. Và năm nay nhờ có số tiền cúng các tỉnh đệ về, thời việc sửa sang ở trên đền đã có thêm ra, như việc sửa lại lăng Đức-Tổ-Vương, việc sửa sang đền Giếng, việc làm thêm nhà Công-quán, việc tậu thêm ruộng tư-điền và khắc bia biển, may kỳ này đều đã kịp hoàn-thành. Kể ra sự cần nên mở mang ở trên đền thời như thế chưa gọi là đủ được, nhưng so với năm trước cũng có chỉnh đốn thêm được ít nhiều.

Trong mấy ngày hội, các Quí-khách có lòng lên lễ và xem hội, cho được thêm vui, thời Hội-đồng chúng tôi lấy làm hoan-nghênh lắm

Liệt-hiến-đường các tỉnh ngài nào có lòng lên chiêm bái đình tại ngày nào thì xin đánh giây thép cho quan Tuần-phủ tỉnh chúng tôi biết trước độ 3 4 ngày để Hội đồng chúng tôi được biết mà thu xếp chỗ khoản tiếp, hân-hạnh vô cùng.

Phú-thọ ngày 15 Avril 1928.
Hội-đồng kỷ-niệm đền Hùng-vương tỉnh Phú-thọ, kính cáo.

Chết đuối. — Ở phố thứ 6 đường bờ sông có một thằng bé 12 tuổi là con tên Chệt bán bún ra sông tắm hụp vô ý trượt chân rồi chết: Tên Chệt hai năm trước mỗi năm đã phải thứ ba thì cũng lạ thật.

Mưa to gió lớn. — Mấy tháng nay giời đã không mưa mà lại nóng như là tháng sáu. Mấy hôm nay đã được vài ba trận mưa to thì người cũng đỡ ốm mà cây cỏ cũng được tươi tốt. Vừa rồi lại có một trận mưa đá lại kế luôn một cơn gió bão to Hồi ra các nơi cũng có nhiều nhà tre lá bị đổ, mà cây cối đổ gãy cũng nhiều.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Việt Nam Thanh-Niên hội — Hội V N T N có nhờ bản quán đăng như sau này :

Hôm 17 Avril tỉnh Thanh-hóa chúng tôi rất là vui mừng được đón tiếp quan ba Paul Monet qua diễn-thuyết về hội Việt-Nam Thanh-niên ở bản tỉnh chúng tôi. Diễn-thuyết hồi 10 giờ sáng, có quan Chánh-sứ Lesterlin làm chủ tọa. Diễn-đàn đặt tại dinh quan Tổng-đốc bản tỉnh, có treo cờ quạt rực rỡ uy nghi. Dự thính có nhiều vị quan tước : có quan Tổng-đốc Ưng-Dinh, quan Phó-sứ De Gentille Duquesne, các quan Annam ở bản tỉnh, các nhà giáo-sư cùng các viên làm chức-sự ở các sở. Quan Chánh-sứ có nói mấy lời rất là thân thiết cảm-động để giới thiệu diễn-giả với công. chúng, đại khái nói như sau này : Quan ba Monet là một nhà quan-binh đã hết lòng đánh giặc cho mẫu-quốc, vì bị thương nặng nay được hồi hưu, còn ít tài sản sức lực lại đem hết ra để làm một công cuộc chủ đích rất là cao thượng để bổ trợ quốc-gia xã-hội. Vậy nghĩa vụ của người bản xứ phải hết sức giúp đỡ tán thành cho hội.

Thính giả ngồi nghe bài diễn-thuyết đó rất là cảm động và đều vỗ tay mấy lần chúc mừng cho hội. Như vậy chắc có nhiều thiếu-niên ở Thanh-hóa vui lòng vào hội và có nhiều nhà hết lòng giúp đỡ.

Ca nhạc Ái-hữu hội. Hội chúng tôi có lời bá cáo để các ông, các bà trong tỉnh được biết : tối hôm chúa nhật và thứ hai 22 23 Avril tức là 7, 8 tháng ba ta hồi 8 giờ tối, chúng tôi sẽ khai diễn tại Thái-an bi viện lấy tiền cúng vào hội lập nghĩa địa tỉnh Thanh-hóa. Đêm đầu 22 Avril, chúng tôi sẽ diễn bản kịch cải lương «Giây oan nghiệt» của ông Duy-Kiều Trần-đại-Thọ soạn riêng cho hội, đại khái ý bản tuồng này là chê những kẻ thấy vàng chói mắt muốn đem duyên con đổi lấy đồng bạc trắng của chú Ấn-độ chẳng nghĩ gì đến tình mẫu-tử, và những kẻ ham mê đồng-bóng quàng xiên, làm cho gia-đình đương vui vẻ bỗng hóa ra âu sầu thê thảm Các vai tuồng : MM Thọ (Cả Phúc) Tnị (Cụ-bá), Dành (Đốc-quí) Thiêm (Cụ-lang) Hòa (Thầy bói), Diệp Hanoi (Cung-văn) Bảo (Ông-mõi). Mmes Diệp Hanoi (cô Loan), Ba Huệ (Bà cụ Ba), Lan (con Huệ)

Trong lần này trung, hiếu lễ nghĩa đều đủ cả, nhứt là lối mẹ Đích bị bắt thật khẳng khái và lối Đích Thanh vì nghĩa phải tạm quên tình.... ai thấy cũng phân vân, chữ hiếu chữ tình bên nào nặng

Các vai tuồng : MM. Diệp (Đích-Thanh), Tiến (Lưu-Khánh), Sinh (Trại-ba) Chi (Trần-niên) Thụ (Lý-trưởng) Hồ (Đích mẫu)

Mong rằng đến mấy đêm ấy các ông các bà quá bộ lại Thái-an bi-viện, trước là mua vui, sau giúp vào một phần cùng hội lập nghĩa-địa, phúc ấy xem bằng hà sa. Kính xin đa tạ.

Ca-Nhạc Ái-hữu Hội
Tổng Thư-ký lai cảo

VINH

Việt-Nam Thanh-Niên hội. — Hội V. N. T. N. có nhờ bản quán đăng như sau này :

Ông Paul Monet đã diễn-thuyết tại trường học Pháp-Việt tỉnh Vinh về hội Việt-Nam thanh-niên hôm 16 Avril hồi 9 giờ sáng. Hội-đồng diễn-thuyết có quan cai trị Métaireau, chánh-sứ Vinh làm chủ tọa. Dự thính có quan Đốc-học Surugue với bà đầm Surugue, quan Tổng-đốc bản tỉnh, mấy vị quan Annam, các nhà giáo-sư cả nam ban và nữ giới, với những học-trò đã lớn tuổi. Bài diễn-thuyết ấy thính-giả rất là lưu tâm chú ý vui mừng vỗ tay khen ngợi. Chúng tôi rất mừng cho hội mới được đức Khải-định Đại-Nam Hoàng-đế ân tứ cho 1000 p, nay mong rằng hội sẽ được nhiều nhà hữu tâm ở tỉnh Vinh quyên trợ giúp đỡ, vì mục-đích của hội thật là cao thượng đích đáng

THỪA-THIÊN

Ăn-mày tổ tổ. — Có mấy nhà bọn ăn mày ở về đất làng Phú-bài, mới đây làm lễ rất linh đình, giết heo, nấu xôi làm bánh trái, cỗ bàn, tử tế lắm, đến đêm lại có hát và múa bài-bông. Nhân dân ở gần đó đến xem đông đặc.

Thường thường thì nghề gì cũng có tổ cả, đến như nghề ăn-mày mà cũng có tổ. Ăn mày tế tổ mà cũng có heo xôi lễ nhạc quan khách múa hát nghĩ cũng lạ! Nguyên là tự đời ông cha nhờ nghề ăn mày mà làm nên, con cháu không lấy nghề đó làm xấu và không nỡ quên ơn tổ tiên, cho nên tay vẻ sau dầu được giàu có dư dụ mà mỗi năm ít ra cũng phải đi ăn mày vài lần để lấy của đi xin ấy đem về cúng cho ông bà. Trong bàn thờ tổ-tiên bọn ấy khi nào cũng có một bộ áo tua nón cời và bị gậy để thờ.

Thói nước ta hay tự tiện về đường nghề nghiệp, mà đánh giá về đường làm quan, thường khi con cháu làm nên thì hay bỏ nghề ông bà trước đã gây dựng cho. Mà lạ thay! sao nghề là nghề chi tiện, con cháu đã chẳng chối mình là giòng giõi ăn mày, mà lại còn tôn trọng hơn lên nữa thường năm phải kỷ niệm đến nghề xưa. Có lẽ bọn này cho nghề ăn mày là nghề rất thanh-bạch, nhân-nghĩa, mà làm nên, chứ không phải những lạm gian tham của ai mà được giàu có, cho nên đã không hổ thẹn với ai, mà tự mình lấy làm qui vậy.

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chấn hưng lên và giữ lấy lề lối đẹp của các tay thợ giỏi đời xưa.

Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng về cái kiểu nhà đẹp, chế cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật? Mỹ thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải diễn tả cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng đồ ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chớ tưởng rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rậm nét quá lại mất cả cái vẻ điều-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi

Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải ... tay mỹ-thuật đại-gia không được dự và những bức họa, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị dễ coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đầu bao giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là các ông cai ông phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở xứ này! Nên tỏ cho bọn tân-tiến sau này biết rằng: *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì qui bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ-hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn đấu-xảo và định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

Hội Khai-trí thông-báo

---

thiệt ... có trộn lẫn kẽm mùi hơi xám xám như thiếc vậy, đầu xuống văn xuống đá thì kêu cạch-cạch chứ không có hưởng như bạc thiệt. Dấu cách đúc của nó dẫn khéo giống hệt như bạc thật, mà mình có ý xét về đường thanh sắc cũng có thể đoán ngay ra được. Những bạc ấy đã lưu thông đi được nhiều, cho nên thấy chỗ này kêu bị bạc giả, chỗ kia cũng kêu bị bạc giả Ước gì mấy thầy một thám lưu tâm đến việc này.

HỘI LẬP NGHĨA-ĐỊA TỈNH THANH-HÓA

CÁO-BẠCH

Hội Lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính cáo các ông các bà có mồ mả để trong khu đất tọa lạc tại làng Tanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn mà hội mới mua, biết rằng, hiện bây giờ bản hội đương sửa sang khu đất ấy cho có qui củ, vậy xin các ông các bà nên đến đánh dấu rõ ràng các mồ mả của mình để sau dễ nhận mà cải và táng lại cho hợp thể lệ hội.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả trong khu đất ấy không có dấu tích rõ ràng, thì bản-hội kể cho là mồ vô chủ và cải đem táng tại nơi đất mồ vô thừa nhận.

Nay kính cáo.

Khải-định năm thứ 8 tháng hai ngày mồng năm.

Lập Nghĩa-địa-hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG-LAN

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN
...khoa **Bác-sĩ MAURICE LOUBET**

... ngự thụ ... ngũ đẳng Bảo đầu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai cập, Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 1... —
KHÁM BỆNH Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LAM-CHỨNG Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI số 236

3018.

TRANH VẼ

Bán buôn Bán lẻ

Bản-hiệu mới vẽ và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đen, kiểu giày cườm văn văn.

Lại có nhận bán truyện
SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN
của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÁN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyện thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

Dựng sổ, giữ sổ.
Trục sổ. — Xoát sổ
Dạy phép làm sổ sách
Việc kiện cáo.
TÍNH GIÁ PHẢI CHĂNG
Mme GAY — *Kế-toán giám-định*
50 bis Bd Armand Rousseau — Hanoi
3561

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giúm việc ấy cũng được.

祥和裕

YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta : hàng bán buôn không bán lẻ và không gửi kiểu mẫu đi các nơi

Hàng Tàu do xuân ... bên Trung-hoa ... ra, cho nên quí khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó còn phải buôn lại của bản-hiệu, nếu qui khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán ... Vậy xin các qui-khách chiếu-cố mới biết hàng tốt, giá rẻ

... Các thứ hàng thật tốt thật trông ... lại, bản-hiệu xin giá giá ...

Nay cáo-bạch

2010 YU-WO-TSÉONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

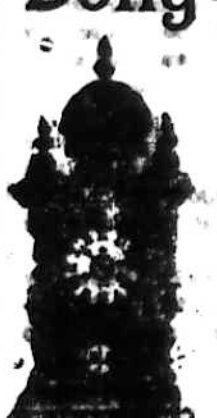
Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở *« Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD »*, **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2063

Đồng-hồ treo và đề

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI.

2046

Kính đồi mồi gọng bọc vàng Giá bán 3$ cước ...

Kính gọng kền tròn, bủ-dí Giá bán cả ...

NAM-HUNG-THÀNH
18, Rue des Caisses 18

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu-gan-cá-tan-viên

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (63-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng, chỉ để tham khảo, không vì mục đích thương mại

Mua một cái kính này, xin biếu một « LỌ NƯỚC HOA »

BÁN TẠI HIỆU :

LY-SENG-BAO

42, *Phố Hàng Bồ, Hanoi.*

2-32

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-douppion Mông-tự cung nhiều thứ vóc nhiều thứ thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo.

NAM-THỊNH, Tailleur

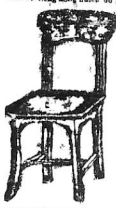
SOIERIES NOUVEAUTÉS

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

CỬA HÀNG

MỚI XONG

Bản-hiệu chuyên về nghề đóng đồ gỗ xưa nay, các cô tiếng đồng nhiều đồ gỗ thực kỹ, đã thực tốt, các quý-khách mua đồng kiểu mẫu thì cứ gửi thư lên hỏi, bản-hiệu đóng theo ngay cho quý khách xem, không dám lấm sai, không dám pha thứ gỗ khác. Bản-hiệu đóng đủ các kiểu mẫu như là đồ bàn trong nhà, Salon, Buffet, Bufet, Bufet, Bàn thờ, Bàn giấy, Ghế giường, Sập chân quỳ ta ca, bập bợp, Ghế ngựa, Tủ đứng.

Bản-hiệu mới in xong Catalogue, nhiều kiểu mới chế thêm các quý-khách ở xa gần muốn xem Catalogue đề mục đề gửi cho xin gửi ngay đến, tận nơi các quý-khách đề đồ kiểu các quý khách xem, các quý-khách có việc thư xin đề rõ có tem thư poste đề dán vào Catalogue đề gửi đi, và đề tiện lợi phải gửi sớm.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire

VĨNH-XƯƠNG

35, *Rue Fellonneau ou là phố Lò-rèn, Hanoi*

2031 Téléphone N° 218

CỬA HÀNG

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX HANOI HAIPHONG

RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời ba cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thường thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ thứ rất quý, cùng kẹo chocolat và mứt làm bằng các thứ quả — bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bản hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

X. Ở Hải-hậu có lòng yêu đến mua thử về nếm xem với khảo thực thế nào.

Xem tiếp

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TÊ, [illegible] thuốc [illegible] POMMADE ROYLER đúng độ ngày [illegible] ở Paris chữa bệnh Docteur Martin, 9 Place de la Bourse, Paris. Chữa các bệnh

2037

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây

TỔNG-CỤC-SỞ 110, PHỐ HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng bảo-chế vệ-sinh

Có thể nghiệm thử ở các hàng ăn lớn và khách sạn

ĐẠI-BIỂU :

Ở tỉnh Haiphong là ông **Denis Frères**

Ở tỉnh Yunnan là ông **Hoek-Guine-Seng**

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel. Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2035

RƯỢU BIA HOMMEL

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI 1 Rue des Cantonnais, 2 HANOI

GRANDS MAGASINS :

Soieries Chinoises, Françaises, Topkinoise et diverses étoffes

GROS & DÉTAIL

Xin kính cáo các thầy hàng Tàu hàng Tây, Hàng nouât Bắc và các thứ rõi, vân vân ... Lại có may quần áo Ta và quần áo tây đủ các lối

Hà-hơi ta có bán cả ở Việt-Trì. Cùng chính hiệu nữa.

興同梁

Xin kính cáo các quí khách biết cho rằng, bản-hiệu chế ra thứ thuốc cần về ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở ván vân ... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

5B, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gió-đi trông sang, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

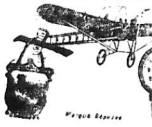
Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có trong tay 4 thứ bọc đồ mới rất tốt như là quà cho chàm rồng, vẽ ra, điện tới thuốc lá, đồ vân vân.

1° Một bọc đồ mới rất tốt như là quà cho chàm rồng, vẽ ra, điện tới thuốc lá, đồ vân vân.

2° Một bọc nhiều kinh đủ các thứ một, một đeo [illegible] trông, một vòng, mà, mài là cây, vân vân. Tất cả có 4 thứ kính giống bằng vàng tây, giống hệt vàng, gọn, đẹp mới, vân vân. quà tuổi đến hạ mà đeo những nhớn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọc đồng-hồ quí quít đeo tay, đồng hồ tốt chúng, đồng hồ bảo thức, đồng hồ chăm-chỉ, vân vân

4° Một bọc chiếu nữ đồ sơ, le sớ, bát sơ, hồ sơ để thấy-tiên vậy là bảy cảnh cũng được và tế bình vân vân.

5° Một bọc đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Cần thứ hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chớ ở tới xin hỏi ba giá, mong cùng các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm ơn lắm lắm.

Còn sau đó nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì kể ra, kể, chắc các quý khách cũng đã tường cả rồi.

Cần-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28. Hanoi.

Đó rầy lại sắp đến mùa dức nóng, và lại sắp sửa ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở ván vân ... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

5B, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gió-đi trông sang, Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (63-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng, chỉ để tham khảo, không vì mục đích thương mại

số 118

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Hoành-lệ-quán, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối dân-tự, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bách-toán cười mà đáp rằng :

— Khoan đã ! Việc này các quan sở tị chưa rõ biết cả. Ngày nay tướng-quân nên đòi địa-phương-quan vào mà quở-trách, rồi hạ lệnh cách chức viên tri-phủ đi, cho tôi thay vào chức ấy, tôi sẽ xin ý kế thi hành,

Định-quốc tướng-quân vui cười, liền cầm lấy tay *Bách-toán* mà bảo rằng :

— Nhà-ngươi giúp ta được việc này thì không bao giờ ta dám quên ơn. Nàng làm thế nào cho mau chóng mới được.

Bách-toán cười mà nói rằng :

— Tướng-quân cứ yên lòng, chớ nên nóng nảy vội !

Ngày hôm sau, *Định-quốc* tướng-quân ra công-đường, truyền đòi địa-phương-quan vào ứng tiệu, rồi tức khắc cách chức quan phủ sở-tại lấy *Bách-toán* thay quyền và giao cho rất cái ấn *Vệ-ngọc*.

Bách toán phụng mệnh ra xét, bắt bọn phụ-lễ phải nhập tịch vào Giáo-phường, còn *Vệ-ngọc* thì cứ tống giam, đợi khi bắt được *Hùng-khởi-thần* và *Vệ-dũng bưu*, bấy giờ sẽ cùng đem xử quyết.

Định quốc tướng-quân phê chuẩn và lại phán bảo các quan văn võ rằng

— Các người đề cho đứa phản-nghịch trốn-thoát được, đáng lẽ đều phải cách chức, nhưng ta mới tới đây ta lần thứ nhất, vậy hãy rộng ơn mà khoan thứ cho. Từ lần sau trở đi, các người nên phải cẩn thận.

Các quan vâng dạ, lạy tạ lui ra. *Định-quốc* tướng-quân lui vào nhà trong, chỉ chăm chăm mong đợi tin mừng. Từ xưa đến nay, nhân-tình bao giờ cũng vậy, không mong đợi mà rằng, chứ đã mong đợi thì ngày giờ càng thấy dài ghê.

Cách mấy hôm sau, *Định-quốc* tướng-quân nóng tiết, cho lệnh tiến đòi quan phủ *Bách-toán* đến. Khi tới cửa đình, quân sĩ bẩm *Bách-toán* rằng :

— Không biết vì cớ gì mà hôm nay tướng quân nổi giận, truyền đòi địa-phương-quan vào ứng tiệu, đợi tức khắc cách chức quan phủ sở-tại, đem *Vệ-ngọc* ra chém ngay.

Bách-toán cười mà bảo rằng :

— Cũng chỉ mà vội ! Mấy hôm nay tôi còn phải đi tìm mỹ-nhân để dâng tướng-quân. Vì tướng-quân chưa đem gia-quyến tới đây, nên tôi càng khẩn, truyền người hầu hạ, tôi nào mà chẳng hay viện đề.

Bách-toán vào bẩm với *Định-quốc* tướng-quân rằng :

— Hôm tôi đã vì tướng-quân truyền được mỹ-nhân rồi, xin tướng-quân chọn ngày để nạp-nàng.

Định quốc tướng-quân nói :

— Việc gì phải chọn ngày, cứ ngày hôm nay cũng được. Nhà-ngươi đưa vào đây, sáng mai ta sẽ cho liền tự mới-nhân vậy.

Bách-toán nói :

— Mới-nhân không cần phải tự. Nguyên mỹ-nhân đây là một người trong giáo-phường, giá đáng nghìn vàng, vậy số tiền ấy xin tướng-quân phát cho thì quan dân mới khỏi dị-nghị.

Định quốc tướng-quân nghe nói, tức khắc truyền trích tiền công-khố, lấy một nghìn lạng vàng giao cho *Bách-toán* làm sính-kim, lại thưởng cho 1500 lạng để sự mới-nhân nữa.

Bách-toán nửa mang một nơi động-phòi ở, đưa *Lã* đi trong và nàng *Vệ-cơ* vào ở đây trước, rất cẩn-mật, tự tiểu-hạ. Trong phòng trần-thiết rất lịch-sự : nhà vàng rực-rỡ trướng gấm trang-hoàng, đỉnh trầm đốt hương, đài sen nối sắp, thật là một nơi phú quí vương-phi vậy.

Lã đi mượng trông thấy, hoa cả mắt lên, rồi chúc mừng nàng *Vân-cơ* mà rằng :

— *Vân-cơ* con ơi ! Con chớ nên phiền-não ! Con hãy nhìn đồ mà coi, phú-qui biết dường nào, thật con đã được chỗ nương tựa. Tướng-quân đây người dẫu thô bỉ, nhưng nói-năng cũng có về nghiêm-trang. Khi con tiếp-kiến tướng-quân, nên phải thẻ lễ.

Lã đi-nương còn đang khuyên-nhủ thì có nữ-tỳ vào bẩm :

— Tướng quân đã đến, mau mau ra nghênh-tiếp.

Lã đi-nương giục nàng *Vân-cơ* ra. Nàng không chịu ra, lại đứng quay mặt vào mà nức-nở khóc. *Lã* đi-nương luống-cuống không biết làm ra thế nào. Bấy giờ *Định-quốc* tướng-quân đã vào trong phòng, có 4 tên tiền-đồ cầm gậy đèn lồng đi theo.

Lã đi nương bắt đắc-dĩ phải quì xuống nghênh-tiếp mà rằng :

— Tôi là *Lã-thị* xin cúi chào tướng-quân.

Định-quốc tướng-quân cúi đầu đáp lại, rồi mới *Lã* đi-nương đứng dậy mà bảo rằng :

— *Lã* đi nương nhà họ *Vệ* ơi ! Tôi nay trở đi, đi-nương ở đây mà gắp con gái trông coi việc nội-trợ cho tôi, tôi sẽ cho nàng làm chính-thất phu-nhân đó.

Lã đi-nương nói :

— Tướng-quân đã có lòng đoái thương như vậy thì mẹ con tôi thật cảm tạ vô cùng.

Bỗng thấy các nữ-tỳ bày tiệc. *Định-quốc* tướng-quân ngồi xuống ghế, rồi truyền mời phu nhân (trỏ nàng *Vân-cơ*) đến để cùng uống rượu.

Lã đi-nương với-vàng đỡ nàng *Vân-cơ* và rỉ tai bảo thầm rằng :

— Những lời tướng-quân nói vừa rồi, con có nghe tiếng không, con còn muốn chi nữa !

Bỗng nghe bảo có *Bách-toán* vào yết-kiến. *Định-quốc* tướng-quân hiểu ý, nở mặt bảo mở mà bảo rằng :

— Ba ta cái lòng tử-tế của nhà-ngươi, nhưng chẳng hay vì cớ chi mà chậm đến bấy nhiêu ngày ?

Bách toán nghiêm nét mặt mà đáp rằng :

— Chết nỗi ! tướng-quân kêu chậm ! Tôi không dám nói khoe chứ việc này trù-phi tay *Bách toán*, khó lòng xong được ! Tướng-quân dẫu quyền cao chức trọng thật, nhưng hỏ dễ đã tiếp-chế nổi một người mỹ-nhân !

Định-quốc tướng-quân hỏi :

— Đi có sao ?

Bách-toán nói :

— Tôi vâng mệnh tướng-quân, đòi mẹ con nàng vào, nào lấy sự hiếp, nào lấy lợi dỗ, bấy giờ *Lã-thị* mới chịu nộp cho.

Định-quốc tướng quân cười mà bảo rằng :

— Lo gì, chẳng được phú qui.

Bách-toán lại nói :

— Nhưng nào có xong ! Nàng *Vân-cơ* lúc ra cho mấy nghìn vàng mà nức-nở khóc. Nàng nói nàng vốn là con nhà thế-phiệt, khi nào chịu nhục tiện giáo-phường. Nàng lấy việc ấy làm một việc xấu-xa, chỉ muốn hai toan liều mình tự-tử.

Định-quốc tướng quân nói :

— Trời ơi ! thế thì biết làm thế nào !

Bách-toán cười mà bảo rằng :

— Tướng-quân không ngại ! Ba tấc lưỡi của tôi đã chịu dụng công thì dẫu thần-tiên cũng có thể chuyển lòng được ! Tôi khuyên nhỏ hai ba lần, bấy giờ nàng mới chịu nghe.

Định-quốc tướng-quân mừng tỏ mà rằng :

— Ừ ! Giỏi ! có thế mới được chứ !

(Còn nữa).

Cerant ! [illegible]

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ 180 1923 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ SÁU 20 AVRIL 1923

Trung Bắc Tân Văn